

8 Σεπτεμβρίου, 1995.

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΟΛΑΙΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

ΜΙΧΑΗΛ ΘΩΜΑ,

Εφεσείων,

v.

ΤΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ,

Εφεσίβλητης.

(Ποινική Εφεση Αρ. 5923).

Κακόβουλη ζημιά κατά παράβαση του άρθρου 324(1) & (2) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 — Ποιά τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος.

Λέξεις και Φράσεις — "Standing trees" στο άρθρο 324(2) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154.

- 5 *Ποινική Δικονομία — Κατηγορητήριο — Τροποποίηση κατηγορητηρίου μετά την εκφώνηση της απόφασης, κατ' επίκληση του άρθρου 85(1) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155 — Δεν επιρόκειτο για τροποποίηση κατά τη διάρκεια της δίκης δυνάμει του άρθρου 83(1) του Κεφ. 155 — Η τροποποίηση του κατηγορητηρίου κρίθηκε,*
- 10 *υπό τις συνθήκες, ανυπόστατη και αχρείαστη αφού το στοιχείο που τροποποιήθηκε δεν αποτελούσε συστατικό στοιχείο του αδικήματος.*

Ακίνητος Ιδιοκτησία — Άρθρα 22 και 17 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμηση) Νόμου, Κεφ. 224 — Ιδιοκτησία δέντρων και πρόνοιες αναφορικά με την δενδροφύτευσή τους.

- 15 *Η κακόβουλη ζημιά αφορούσε δεκαοκτώ καλλωπιστικά δένδρúλλια στην περιοχή του χωριού Μηλικούρι ηλικίας δύο χρονών, αξίας £54, περιουσία της Χωρικής Αρχής Μηλικουρίου. Το αδίκημα έγινε στις 6.8.1992 όταν ο εφεσείων εκρίζωσε τα δένδρúλλια τραβώντας τα.*

- 20 *Το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε ότι τα δένδρúλλια αποτελούσαν νόμιμη ιδιοκτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας, δεδομένου ότι βρισκόνταν σε δημόσιο δρόμο εγγεγραμμένο επ' ονόματι της*

Δημοκρατίας και ότι η εκρίζωσή τους ισοδυναμούσε με παράνομη και εσκειμμένη καταστροφή τους.

Η έφεση, αναφορικά με την ουσία, εστρέφεται κατά των πιο πάνω ευρημάτων του πρωτόδικου Δικαστηρίου. Επιπρόσθετα ηγήθη και δικονομικό θέμα για τροποποίηση του κατηγορητηρίου από το Δικαστήριο, κατά το στάδιο της απόφασης, χωρίς να καλέσει τον εφεσείοντα να δηλώσει κατά πόσο είναι έτοιμος να δικαστεί βάσει του τροποποιημένου κατηγορητηρίου.

5

Το Ανώτατο Δικαστήριο απέρριψε την έφεση και αποφάνθηκε ότι:

1. Σύμφωνα με το άρθρο 22 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησία (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμου, Κεφ. 224, δέντρο λογίζεται ότι είναι ιδιοκτησία του κυρίου της γης εκτός αν έτερο πρόσωπο είναι εγγεγραμμένο ως κύριος αυτού ή δικαιούμενο να εγγραφεί.
2. Η εισήγηση για την απόσπαση φύτευσης των δεντρολλίων τουλάχιστον πέντε πόδια από δημόσιο δρόμο για την οποία ο εφεσείων επικαλέσθηκε το άρθρο 17 του Κεφ. 224, δεν αφορά δεντροφύτευση σε δημόσιο χώρο, αλλά σε παρακείμενα ιδιωτικά κτήματα.
3. Το αδίκημα συντελείται με την εκρίζωση των δεντρολλίων.
4. Η ιδιοκτησία δεν αποτελεί συστατικό στοιχείο του αδικήματος, γι' αυτό και η τροποποίηση του κατηγορητηρίου, για αντικατάσταση της ιδιοκτησίας των δεντρολλίων, ήταν αχρείαστη και ανυπόστατη. Επιπρόσθετα η επίκληση του άρθρου 85(1) του Κεφ. 155, αναφορικά με την τροποποίηση του κατηγορητηρίου ήταν εσφαλμένη.

10

15

20

Η έφεση απορρίπτεται.

Αναφερόμενες αποφάσεις:

25

Barnet London Borough Council v. Eastern Electricity Board [1973] 2 All E.R. 319 (D.C.),

Fatma Mehmet v. Police (1970) 2 C.L.R. 62.

Έφεση εναντίον Καταδίκης και Ποινής.

Έφεση εναντίον της καταδίκης και της ποινής από τον Μιχαήλ Θωμά ο οποίος βρέθηκε ένοχος στις 15 Ιουλίου, 1994, από το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας (Αριθμός Ποινικής Υπό-

30

θεσης 3948/94) στην κατηγορία της πρόκλησης κακόβουλης ζημιάς κατά παράβαση του άρθρου 324 (1) & (2) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154, και καταδικάστηκε από Παρπαρίνο, Ε.Δ. σε £400,- πρόστιμο και £64,- έξοδα.

5 Α. Μάγος, για τον Εφεσείοντα.

Εύα Ρωσσίδου-Παπακυριακού (κα), δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

10 ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Την ομόφωνη απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Νικολάου, Δ.

15 ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ.: Ο εφεσείων κατηγορήθηκε για κακόβουλη ζημιά κατά παράβαση του άρθρου 324(1) & (2) του Ποινικού Κώδικα, Κεφ. 154 και βρέθηκε ένοχος κατόπιν δίκης. Του είχε καταλογιστεί ότι στις 6 Αυγούστου 1992, στην τοποθεσία "Πη-
20 διαβλάς" του χωριού Μηλικούρι, εσκεμμένα και παράνομα εκρίζωσε και κατέστρεψε δεκαοκτώ καλλωπιστικά δενδρύλλια ηλικίας δύο χρονών, αξίας £54, περιουσία της Χωριτικής Αρχής Μηλικουρίου. Τα βασικά γεγονότα, ήτοι, εκείνα που αφορούσαν τα συστατικά στοιχεία του αδικήματος, όπως και το ιστορικό της υπόθεσης στις ουσιώδεις πτυχές, δεν αμφισβητήθηκαν από την υπεράσπιση.

25 Η παρούσα έφεση στρέφεται εναντίον ορισμένων από τις καταλήξεις στις οποίες ήχθη συμπερασματικά το πρωτόδικο δικαστήριο και του τρόπου με τον οποίο αντίκρουσε δικονομικό ζήτημα το οποίο προέκυψε από διάσταση μεταξύ λεπτομέρειας εκτεθείσας στο κατηγορητήριο και διατυπωθέντος ευρήματος. Θα εξειδικεύσουμε τους λόγους έφεσης αφού πρώτα σκιαγραφήσουμε την εξέλιξη των πραγμάτων.

30 Μερικά χρόνια πριν από το επίδικο συμβάν, η Δημοκρατία προέβει στην κατασκευή δημόσιου δρόμου ο οποίος ένωσε το Μηλικούρι με τον Πεδουλά. Ενός ασφάλτινου δρόμου με σκληρά χωμάτινα κράσπεδα ένθεν και ένθεν, πλάτους μερικών ποδών το καθένα. Στην τοποθεσία "Πηδιαβλάς" λίγο έξω από το
35 Μηλικούρι, σε μια βουνοπλαγιά, ο δρόμος διέσχισε αμπέλι που ανήκε στον εφεσείοντα και τη σύζυγό του. Οι διατυπώσεις για την πρόσκτηση της λωρίδας γης από την οποία διήλθε εκεί ο δρόμος συμπληρώθηκαν και επήλθε η σχετική κτηματολογική

μεταβολή με την εγγραφή του δρόμου επ' ονόματι της Δημοκρατίας. Σε μεταγενέστερο στάδιο ό,τι απέμεινε από το κτήμα του εφεσεϊόντος και της συζύγου του μεταβιβάστηκε σε κόρη τους, αλλά, όπως και προηγουμένως, το διαχειριζόταν ο εφεσεϊών. Μετά την κατασκευή του δρόμου, κάποιος που καταγόταν από το Μηλικούρι και το επισκεπτόταν συχνά, ενδιαφέρθηκε για τον εξωραϊσμό του δρόμου με τη δημιουργία πρασίνου. Αφού λοιπόν εξασφάλισε την έγκριση της Χωριτικής Αρχής, φύτευσε στο ένα κράσπεδο, - εκείνο πέρα από το οποίο άρχιζε απότομη κατωφέρεια του εδάφους - τα δεκαοκτώ δενδρύλλια στα οποία αναφέρεται η κατηγορία: κυπαρίσσια, αροδάφνες και δωδώνιες. Τα φύτευσε περίπου στο μέσο του κρασπέδου. Για δύο χρόνια τα φρόντιζε και τα πότιζε υπό την αιγίδα της Χωριτικής Αρχής. Ο εφεσεϊών αντιτάχθηκε παρόλον που το παρακείμενο κτήμα της κόρης του δεν φαίνεται να επηρεάστηκε δυσμενώς. Ζήτησε από την Χωριτική Αρχή να σταματήσει το πότισμα για να ξηρανθούν αλλά δεν εισακούστηκε. Στις 6 Αυγούστου 1992, ενώ τα πότιζε ο άνθρωπος που τα είχε φυτεύσει, ο εφεσεϊών πήγε εκεί και εξοργισμένος τα εκρίζωσε τραβώντας τα. Έπειτα έφυγε αφήνοντας τα ριγμένα στο έδαφος. Ο άλλος, που παρακολούθησε το συμβάν, δεν τόλμησε να παρέμβει. Προέβη όμως αυθημερόν σε καταγγελία και την επομένη περισυνέλεξε από τη σκηνή τα δενδρύλλια σε μια προσπάθεια να περισώσει ό,τι μπορούσε για μεταφύτευση. Προς τούτο περιτύλιξε τις ρίζες τους σε εφημερίδες και τις τοποθέτησε σε λεκάνες με νερό. Τί απέγιναν τα δενδρύλλια δεν κατέστη γνωστό.

Τόσο κατά τη διερεύνηση της υπόθεσης όσο και κατά τη δίκη ο εφεσεϊών προέβαλε, χωρίς όμως να παράσχει και εξηγήσεις, ότι τα δενδρύλλια τα εκρίζωσε διότι θεωρούσε πως ήταν φυτευμένα εντός του κτήματος του, εννοώντας βέβαια εκείνου της κόρης του. Επρόκειτο για έκδηλα εξωπραγματική εκδοχή. Και το δικαστήριο έκρινε ότι δεν ήταν καλόπιστη ώστε να προσφέρεται υπεράσπιση δυνάμει του άρθρου 8 του Ποινικού Κώδικα. Αυτό το μέρος της απόφασης δεν έχει εφεσιβληθεί. Η κατάληξη ήταν ότι τα δενδρύλλια αποτελούσαν νόμιμη ιδιοκτησία της Κυπριακής Δημοκρατίας δεδομένου ότι βρίσκονταν σε δημόσιο δρόμο εγγεγραμμένο επ' ονόματι της Δημοκρατίας και ότι η εν λόγω εκρίζωσή τους ισοδυναμούσε με καταστροφή που ήταν εν προκειμένω παράνομη και εσκεμμένη.

Η έφεση, σε ό,τι αφορά την ουσία, στρέφεται εναντίον της κατάληξης ότι αποτελούσαν νόμιμη ιδιοκτησία της Δημοκρατίας ή οποιουδήποτε όπως και της κατάληξης ότι η εκρίζωση ισοδυνα-

μούσε με καταστροφή. Σε σχέση με το θέμα ιδιοκτησίας των δενδρυλλίων, ο συνήγορος του εφεσείοντος εισηγήθηκε ότι αυτά δεν ανήκαν σε κανένα διότι δεν είχαν ξεχωριστή εγγραφή και επομένως δεν θα μπορούσαν να είναι το αντικείμενο ποινικής κατηγορίας. Είναι αρκετό να πούμε ότι η εισηγήση αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τις πρόνοιες του άρθρου 22 του περί Ακινήτου Ιδιοκτησίας (Διακατοχή, Εγγραφή και Εκτίμησις) Νόμου, Κεφ. 224, σύμφωνα με τις οποίες το δέντρο “λογίζεται ότι είναι ιδιοκτησία του κυρίου της γαίας εκτός εάν έτερο πρόσωπο είναι εγγεγραμμένο ως κύριος αυτού ή δικαιούμενο ούτω να εγγραφεί ...” Ο συνήγορος επίσης εισηγήθηκε συναφώς ότι τα δενδρύλλια δεν ήταν νόμιμα φυτευμένα διότι δεν είχαν απόσταση τουλάχιστο πέντε πόδια από δημόσιο δρόμο και επικαλέστηκε, σε σχέση με αυτή την εισηγήση, το άρθρο 17 του Κεφ. 224. Και πάλι, μια συνοπτική απάντηση είναι νομίζουμε αρκετή. Η εν λόγω διάταξη δεν αφορά τη δενδροφύτευση σε δημόσιο δρόμο αλλά σε παρακείμενα ιδιωτικά κτήματα.

Αναφορικά με ό,τι συνεπάγεται η εκρίζωση των δενδρυλλίων, ο συνήγορος του εφεσείοντος εισηγήθηκε ότι δεν μπορούσε αυτή να ταυτιστεί με καταστροφή τους εφόσον φαινόταν να υπήρχε δυνατότητα μεταφύτευσης. Διαφωνούμε. Αντικείμενο της κατηγορίας δεν ήταν αφύτευτα δενδρύλλια αλλά φυτευμένα: “standing trees” όπως αναφέρεται στο άρθρο 324(2) του Ποινικού Κώδικα. Συνεπώς, η εκρίζωση επέφερε την καταστροφή τους ως φυτευμένα δένδρα στο συγκεκριμένο τους χώρο. Θα μπορούσε να προστεθεί και ότι εν πάση περιπτώσει, η εκρίζωση αποτελεί πράξη η οποία προοιωνίζει την καταστροφή και ως εκ τούτου πρέπει να θεωρείται ότι την επιφέρει αμέσως έστω και αν βιολογικά η νέκρωση καθυστερήσει, ίσως και για χρόνια: βλ. **Barnet London Borough Council v. Eastern Electricity Board** [1973] 2 All E.R. 319 (D.C.). Πάντως, το αδίκημα συντελείται χωρίς αναφορά προς τα όποια ενδεχόμενα ή προοπτικές.

Ο τελευταίος λόγος έφεσης, ήτοι, εκείνος που αναφέρεται σε δικονομικό ζήτημα, είναι ότι το δικαστήριο “τροποποίησε το κατηγορητήριο κατά το στάδιο της απόφασης χωρίς να καλέσει τον εφεσείοντα να δηλώσει κατά πόσο είναι έτοιμος να δικαστεί βάσει του μεταβλημένου κατηγορητηρίου”. Η φερόμενη ως τροποποίηση σχετιζόταν με την ιδιοκτησία των δενδρυλλίων. Ενώ στο κατηγορητήριο αναφερόταν ότι τα δενδρύλλια ανήκαν στην Χωριτική Αρχή Μηλικουρίου, προέκυψε από τη μαρτυρία ότι ανήκαν στην Κυπριακή Δημοκρατία και το δικαστήριο διατύπωσε ανάλογο εύρημα. Αυτό ήταν βέβαια αρκετό, δεδομένου ότι δεν επρόκειτο για συστατικό στοιχείο του αδικήματος: βλ.

Fatma Mehmet v. Police (1970)2 C.L.R. 62 στη σελ. 68. Ωστόσο, μετά την εκφώνηση της απόφασης και την υπογραφή της, το δικαστήριο προέβη με υστερόγραφο σε ό,τι αποκάλυψε ως τροποποίηση του κατηγορητηρίου. Επικαλέστηκε σχετικά με αυτή την εξέλιξη το άρθρο 85(1) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, Κεφ. 155, παρόλον που, καθώς σημείωσε, αναγνώριζε τη μη αναγκαιότητα οποιασδήποτε τροποποίησης. Όμως το άρθρο 85(1) δεν προβλέπει την τροποποίηση κατηγορητηρίου. Το εγχείρημα στο οποίο εκ των υστέρων προέβη το δικαστήριο, ήταν όχι μόνο αχρείαστο αλλά και ανυπόστατο. Δεν επρόκειτο πάντως περί τροποποίησης διαρκούσας της δίκης δυνάμει του άρθρου 83(1) του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου, έτσι ώστε το παράπονο του εφεσείοντος να αποκτά σημασία. Και δεν είναι ανάγκη να μας απασχολήσει περαιτέρω.

Η έφεση αποτυγχάνει καθ' ολοκληρίαν και απορρίπτεται. 15

Η έφεση απορρίπτεται.